Hei,

alla tarkempi selvitys edustaja Mykkäsen kysymykseen EU:n innovaatiorahoituksesta. Meillä TEM:ssä Juho Korteniemi (cc.) osaa vastata parhaiten asiaa koskeviin lisäkysymyksiin.

EU:n innovaatiorahasto
EU:n innovaatiorahasto rahoittaa investointeja puhtaiden teknologioiden käyttöönottamiseksi. Innovaatiorahaston rahoittamat investointihankkeet edistävät Euroopan irtautumista fossiilisista polttoaineista.

EU:n innovaatiorahasto on muodostettu päästöoikeuksien huutokauppatuloista. Rahaston kooksi arvioidaan vähintään 20 miljardia euroa 2020-2030. Päästöoikeuksien hinta vaikuttaa rahaston kokoon. Tulevaisuudessa rahaston koko voi kasvaa huomattavasti myös päästökauppajärjestelmän mahdollisen laajenemisen vuoksi.

Rahaston vastuuviranomaisia ovat EU-instituutiot, joista tärkeimpiä ovat komission ilmastopääosasto, ilmasto- ja infrastruktuurivirasto CINEA ja Euroopan investointipankki. Jäsenmaiden viranomaisten päätehtävä on tiedottaa rahastosta ja osallistua tarvittaessa rahaston taustalla olevaa lainsäädäntöä koskeviin neuvotteluihin.

Suomalaiset yritykset ivat jo aktiivisesti hakeneet rahoitusta EU:n innovaatiorahastosta. Merkittävin suomalaisen yrityksen saama rahoitus on toistaiseksi Nesteen vetyhankkeen saama 88 miljoonan euron rahoitus.

Merkittävin haaste rahoituksen saamiselle on kova kilpailu, toistaiseksi järjestetyissä hauissa saatavilla olleen rahoituksen osuus haetusta rahoituksesta on ollut noin 4-10 %. Rahaston taustalla olevat kriteerit eivät estä useiden hankkeiden rahoitusta samassa jäsenmaassa tai saman toimijan toteuttamina. Hakkeiden arviointi tehdään riippumattomien ja ulkopuolisten asiantuntijoiden toimesta.

Rahoituksen hakumahdollisuuksista on tiedotettu suomalaisia yrityksiä monia kanavia käyttäen, esimerkiksi järjestämällä tilaisuuksia, tiedotteilla sekä sosiaalisen median kanavia käyttäen. Tiedottamisen osalta yhteistyötä on tehty työ- ja elinkeinoministeriön, Business Finlandin ja elinkeinoelämän järjestöjen kesken. Tapauskohtaisesti työ- ja elinkeinoministeriö on laatinut yleisluontoisia tukikirjeitä suomalaisten hankkeiden edistämiseksi.

Aktiivista tiedotustyötä rahaston mahdollisuuksista suomailasille yrityksille tulee jatkaa. Innovaatiorahaston lainsäädäntöpohjan muuttuessa vaikuttamistyötä tulee tehdä, jotta säännöt eivät estä Suomessa mahdollisten investointien rahoitusta.

Yritysten hakemuksissa tulee huomioida useita tekijöitä hakuprosessissa menestymisen varmistamiseksi. Yritysten kannattaa ainakin aloittaa suunnittelu ajoissa, hyödyntää tai hankkia käyttöönsä asiantuntevia resursseja sekä panostaa hakemusten vastaavuuteen suhteessa kriteereihin.

Hiilen hinnanerosopimukset
Hiilen hinnanerosopimuksilla (carbon contract for difference CCfD) tarkoitetaan sopimustyyppiä, jolla taataan päästövähennyksen tekijälle tai päästöoikeuden myyjälle tietty päästöoikeuden hinta sopimuskaudelle. Jos päästöoikeuden hinta jää alle sopimushinnan, maksaa valtio (tai muu sopimuksen takaaja) erotuksen. Jos hinta ylittää sopimushinnan, maksaa toimija erotuksen valtiolle.
Hyvä tiivistelmä hiilierosopimuksista: https://climatestrategies.org/wp-content/uploads/2021/03/Carbon-Contracts_CFMP-Policy-Brief-2020.pdf

Ystävällisin terveisin,
Tatu Pahkala

Tatu Pahkala
Ylitarkastaja
Energiaosasto/Energiamarkkinat-ryhmä
Työ- ja elinkeinoministeriö
PL 32, 00023 Valtioneuvosto
Käynti: Aleksanterinkatu 4, Helsinki
Matkapuhelin 050 396 1285
tatu.pahkala@gov.fi